

Övergripande riktlinjer för samordning av riktat pedagogiskt stöd till studenter med funktionsnedsättning.

Universitet och högskolor ska enligt Diskrimineringslagen (2008:567) motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Lagen skyddar både den som söker till och den som redan studerar på lärosätet.

Begreppet "funktionsnedsättning"

I Diskrimineringslagen (2008:567) definieras funktionsnedsättning som:

"varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av funktionsförmågan som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå."

Varaktighet

Det finns inget lagstöd eller reglerat någonstans hur varaktighet ska definieras i tid när det gäller "varaktig funktionsnedsättning". Det finns däremot en praxis med tidsmättet 6 månader från tidigare Riksförsäkringsverket gällande psykiskt relaterad funktionsnedsättning. Det har utgjort riktmärke för tidsmättet 6 månader för varaktighet, oavsett funktionsnedsättning. I kontakt med Försäkringskassans huvudkontor i maj 2020, konfirmerades muntligt att riktlinjen på 6 månader fortfarande är praxis.

Bristande tillgänglighet

Från och med 1/1 2015 gäller följande text i Diskrimineringslagen om "bristande tillgänglighet som en form av diskriminering – se under rubriken "Diskriminering" (4 § punkt 3)

"bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till:

- de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
- varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
- andra omständigheter av betydelse."

Blekinge Tekniska Högskola har alltså ett ansvar och skyldighet att ge registrerade studenter med funktionsnedsättning riktat pedagogiskt stöd i undervisningssituationen. Målet är att skapa tydliga rutiner och riktlinjer för lärosätet i arbetet mot en tillgänglig och inkluderande högskola, vilket konkret innebär att minimera och begränsa hinder i studiemiljön. På samma sätt syftar arbetet för lika villkor och jämställdhet vid BTH till att skapa en tolerant och inkluderande studentmiljö fri från diskriminering.

Riktat pedagogiskt stöd och anpassningar:

En funktionsnedsättning är individuell och påverkar studiesituationen på olika sätt. En förutsättning för erhålla riktat pedagogiskt stöd, är att studenten är registrerad på kurs vid Blekinge Tekniska Högskola och kan uppvisa en dokumentation på en varaktig funktionsnedsättning. Nedan finns det exempel och förtydligande kring vissa kompensatoriska stödåtgärder/särskilda anpassningar som kan bli aktuella för studenter med funktionsnedsättning (om inte den generella tillgängligheten är tillräckligt god):

- **Anpassad examination**

Vid examinationer bedöms alla studenter utifrån samma krav på kunskap. Kursens mål måste uppnås för att studenten ska bli godkänd. Samordnaren kan besluta om anpassning endast vid salstentor och meddelar tentamenskontoret, vilka studenter och anpassningar det gäller. Beslut genomförs av tentamenskoordinatorer. Vid förhinder vid examination ska studenten snarast kontakta tentamenskontoret via e-post tentamen@bth.se. Har studenten inte använt någon av anpassningarna på fem gånger kommer beslutet om stöd att omprövas av samordnare för riktat pedagogiskt stöd. Studenten ska även skicka e-post till tentamen@bth.se innan anmälan för tentamen har stängts och informera om det är någon av anpassningarna som studenten INTE behöver. Examinator är den som avgör om studenten får anpassad examination vid hemtentamen eller andra examinationer. Studenten ska i början av varje kurs informera examinator om sina eventuella rekommendationer om anpassningar.

- **Anteckningsstöd**

Om studenten på grund av funktionsnedsättning inte själv kan anteckna under föreläsningar och lektioner kan en medstudent ge anteckningsstöd. Student med funktionsnedsättning ska vara närvarande i undervisningen när anteckningsstöd ges. Det är studentens ansvar att fråga andra kurskamrater om de kan vara anteckningsstöd men även samordnare och kursansvariga kan informera om att anteckningsstöd behövs i en viss kurs. Det beviljade stödet innebär att en medstudent får ersättning från skolan för att skriva anteckningar och kopiera dem och skicka dem till studenten. Student med funktionsnedsättning kan endast få anteckningsstöd beviljat första gången studenten läser en kurs och får anteckningar. Ibland kan anteckningsstödet ersättas av en echosmartpen och med hjälp av den kan studenten själv spela in undervisningen. Inspelning kan jämföras med anteckningar och är tillåtet för studenten med riktat stöd. Även inspelat material kan vara ett tillräckligt stöd.

- **Handledning**

Extra handledning kan bli aktuellt i samband med rapport och uppsatsskrivning. Ersätts av GSTA.

- **Litteratur i anpassad form**

MTM, myndigheter för tillgängliga medel, producerar kurslitteratur i tillgängligt format för personer med läsnedsättning. Vid BTH finns biblioteken i Karlskrona och Karlshamn som förmedlar talböcker samt ger information om Legimus.

- **Stöd av medstudent eller mentor**

Student med funktionsnedsättning kan vara berättigad till stöd från en medstudent eller en mentor. Stödet som mentor kan ges av en person som har erfarenhet av högskolestudier, till exempel en erfaren student med minst ett års studievana, en pensionerad lärare eller annan person med erfarenhet av akademiska studier. Mentorstöd ges ej av lärare eller doktorand som är anställd av BTH. Allmän mentor hjälper till med att strukturera och planera studierna och följa upp dessa. En mentor kan även hjälpa till med att prioritera i kursmaterial och tolka instruktioner samt ge råd i olika undervisningssituationer. Programmeringsmentor ger studenten stöd i programmering. Matematikmentor ger studenten stöd i matematik. I det fall en student inte uppvisar studieresultat med minst 5hp per termin, trots stöd av mentor, ska mentorstödet omprövas. Stöd av medstudent kan innebära ett socialt stöd, någon att kunna ställa frågor till gällande schema och liknande. Medstudenten är oftast en student som går samma kurs. En medstudent kan också hjälpa till med ledsagning, förflytta utrustning mellan föreläsningssalar och finnas till hands vid olika oförutsedda situationer. Stöd av medstudent ges till studenten med psykiska och neuropsykiatriska funktionshinder och till personer med synnedsättning eller rörelsehinder.

- **Utbildningstolkning (teckenspråks-dövblinds- och skrivtolkning)**

BTH har genom upphandlat avtal säkerställt att studenter som är döva, har en hörselnedsättning eller dövblindhet erhåller tolkar under studietiden.

Organisation och ansvar

Studenter med funktionsnedsättning vid Blekinge Tekniska Högskola ska ges samma möjligheter att bedriva högskolestudier som övriga studenter. Vid sidan av samordnaren för studenter med funktionsnedsättning ligger självklart ett ansvar på institutionerna, när stödåtgärderna/anpassningarna ska genomföras. Studenten har själv huvudansvaret för sina studier och ansöker om pedagogiskt stöd. Samordnare kallar till ett personligt möte för att diskutera stödåtgärder och rekommendationer. Besked om stöd skickas till studenten via e-post. Det innebär för studerandeavdelningen, institutionerna, högskolebiblioteket och studenten följande:

Studentens roll och ansvar innebär att

- Säkerställa att studenten är registrerad som student vid Blekinge Tekniska högskola
- i god tid innan studiestarten kontakta samordnaren för att ansöka om pedagogiskt stöd. Funktionsnedsättning ska styrkas med intyg. Ansökan görs i NAIS.
<https://www.nais.uhr.se/>
- i början av varje kurs informera berörda lärare om de pedagogiska stödåtgärderna
- kontakta samordnare när besked om beslut av pedagogiskt stöd ska förnyas
- till läraren och samordnaren omgående påtala eventuella brister som påverkar tillgängligheten
- **det är alltid studenten som är informationsbärare och ska informera lärare och examinatorer om sina beviljade pedagogiska stöd i början av varje kurs**

Samordnarens roll och ansvar innebär att

- så snabbt som möjligt boka in ett möte med en student som ansökt om pedagogiskt stöd
- ge studenten goda förutsättningar till pedagogiskt stöd i studiesituationen. I nära samarbete med programansvariga och lärare ta fram de stödåtgärder som högskolan är skyldig att erbjuda studenten
- vara lyhörd för vad studenten behöver och så långt det är möjligt kunna tillgodose en bra lärmiljö
- en utvärdering görs varje termin för att säkerställa kvalitet gällande pedagogiska stödåtgärder

Institutionens roll och ansvar innebär att

- information och undervisning är anpassad för berörd student
- anpassad examination beslutas av examinerande lärare (examinator) som avgör om stödåtgärden är möjlig utifrån utbildningens mål och innehåll
- genomföra pedagogiska stödåtgärder för studenten
- planera och upprätta studieorganiseringsåtgärder som programansvarig anpassar till individuell studieplan i samråd med studievägledning
- bistå samordnare för studenten med funktionsnedsättning genom information och diskussion som leder till ett underlag för samordnarens beslut om pedagogiska stödåtgärder

Studerandeavdelningens roll och ansvar innebär att

- tentamenssamordnare tar ansvar för att de anpassningar som studenten har fått beviljat finns tillgängliga vid tentamenstillfällena vid salstentor.
- Internationella kontoret ska främja möjligheten till utlandsstudier för studenten med funktionsvariation.

- erbjuda studievägledning och studieteknik på individnivå vid behov
- erbjuda IT- teknik som stöd till studenten

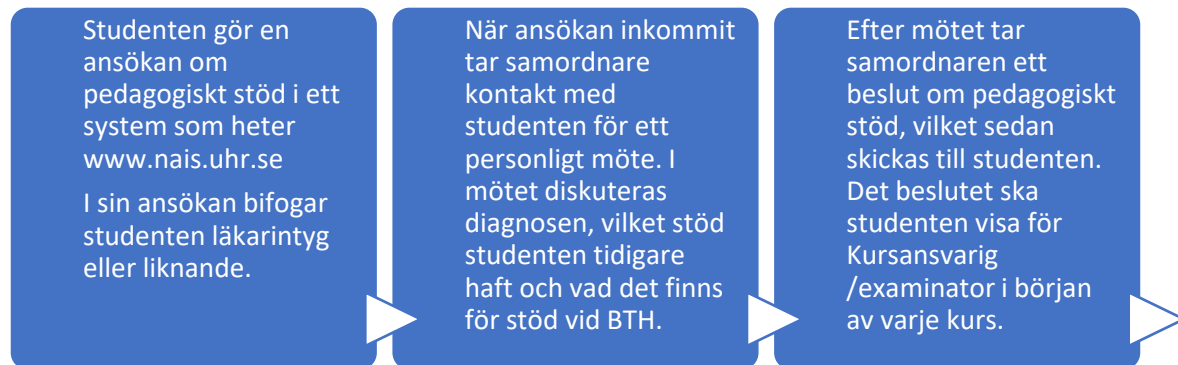
Höskolebibliotekets roll och ansvar innebär att

- på studentens begäran registrera lånekonto för nedladdning av talböcker
- beställa inläsning av kurslitteratur (böcker) som inte finns tillgänglig via MTM/Legimus
- tillhandahålla möjlighet för OCR-scanning av kursmaterial, till exempel kompendier. OCR- skanning digitaliserar text på papper till en läsbar text för talsyntes på dator eller läsplatta. OCR-skanning är installerad på en skrivare placerad i biblioteket på Campus Gräsvik och på en skrivare placerad på Campus Karlshamn.

Kommunikationsavdelningens roll och ansvar innebär att

- tillgänglighetsanpassa BTH- webb, andra texter och informationsmaterial

Personliga hjälpmedel, individuellt utprovade och anpassade tillhandahålls av sjukvården

Beslutat stöd	Ansvarig för beslut	Genomförande	Kommentar
Förlängd tid, salstentamen. I första hand 20% längre tid, i särskilda fall 40% längre skrivtid.	Samordnare	Tentamen	Student med dyslexi har tid att läsa om frågor, läsa igenom och korrigera skrivfel. Stress kan påverka studentens förmåga att kompensera för sin nedsatta funktion. Många intryck kan påverka studenter med NPF-diagnos samt orsaka tappad koncentration.

Mindre grupp, salstentamen	Samordnare	Tentamen	Student med NPF-diagnos eller psykisk ohälsa kan lätt störas av intryck och yttre störande moment. Studenten kan vara extremt ljudkänslig vilket medför svårigheter att koncentrera sig. I första hand ska student med behov av lugnare miljö sitta i mindre grupp.
Enskilt rum, salstentamen	Samordnare	Tentamen	I särskilda fall kan enskilt rum behövas. Det kan vara studenter med NPF-diagnos som kan upplevas störande av andra eller studenter med annan fysisk eller psykisk funktionsnedsättning.
Skriva på dator med talsyntes och rättstavningsprogram vid examinationer som inte prövar språkfärdighet	Samordnare	Tentamen	För studenter med dyslexi, ger möjlighet att få stöd i skrivandet, med stavningen samt möjlighet att flytta runt text. För studenter med motoriska svårigheter.
Övriga anpassningar (hög- och sänkbart bord, tangentbord mm)	Samordnare	Tentamen	För studenter med fysiska funktionshinder
Öronproppar eller hörselkåpor?	Samordnare	Tentamen	För studenter med NPF-diagnos som är känslig för yttre stimuli

Vad gäller ovanstående beslutade stöd så är det Samordnare och Tentamen som genomför beslutet. Studenten ansöker till tentamen som vanligt, det individuella stödet finns redan inlagt hos tentamensadministrationen.

I nästa tabell är **rekommenderade** stöd redovisade. Detta är en rekommendation från samordnaren efter granskade läkarintyg och samtal med studenten. Studenten är informationsbärare och ska i början av varje kurs kontakta kursansvarig/examinator för att diskutera vilka stöd som kan genomföras utifrån kursplanens mål och skälighet.

Rekommenderat Stöd	Ansvarig för rekommendation	Ansvarig för beslut och genomförande	Kommentar
Flexibel inlämningstid vid hemtenta eller annan inlämning	Samordnare	Examinator beslutar om stödet är möjligt.	Student med NPF-diagnos kan ha svårt att hålla strikt deadline. Student med dyslexi behöver ofta extra tid på sig att läsa, skriva och sammanställa material.

Delad tentamen	Samordnare	Examinator och tentamen.	För studenter med hjärntrötthet eller fysisk funktionsnedsättning. Student med NPF eller psykisk ohälsa kan ha svårt med långa skrivtider. Detta stöd används sparsamt.
Muntlig examination, muntlig examination som komplettering till skriftlig.	Samordnare	Examinator	För studenter med dyslexi som kan ha svårigheter att uttrycka sig skriftligt. Det kan vara lämpligt med två personer för att säkerställa rättssäkerhet. Detta stöd används sparsamt.
Skriftlig examination istället för muntlig	Samordnare	Examinator	För studenter med psykisk ohälsa eller studenter med mycket stora svårigheter att presentera inför grupp.
Skriftlig hemtentamen istället för salstentamen	Samordnare	Examinator	Detta stöd används mycket sparsamt.

Rekommenderat stöd	Ansvarig för rekommendation	Ansvarig för beslut och genomförande	Kommentar
Tillhandahålla föreläsningmaterial i förväg	Samordnare	Kursansvarig/lärare	Studenten visar sitt besked och meddelar behov till kursansvarig lärare i början av varje kurs. Främst för studenter med dyslexi.
Spela in ljud och bild för eget bruk	Samordnare	Studenten, under förutsättning att berörd lärare är informerad	Studenten visar sitt besked och informerar kursansvarig i början av varje kurs. Främst för studenter med dyslexi men även studenter med NPF-diagnos som kan ha svårighet med koncentrationen
Extra stöd vid VFU	Samordnare	VFU- eller praktikansvarig	Diskussion mellan student och VFU-samordnare. Ersätts av GSTA vid ev kostnader
Extra handledning	Samordnare	Institutionen	Ersätts av GSTA vid kostnader
Beslutat stöd	Ansvarig för beslut	Genomförande	Kommentar
Mentor	Samordnare	Anställd mentor	Mentor ger stöd 1 tim/vecka med fokus på struktur och planering av studierna.

			Administreras av samordnare, följs upp 1 gång per termin.
Utbildningstolkning	Samordnare	Utifrån BTH:s avtal om utbildningstolk tas kontakt med aktuellt företag.	Samordnare informerar utbildningen om insatsen och samordnar den. Ersätts av GSTA
Tillgång till Funka-rum	Samordnare	Samordnare/IT	Samordnare informerar IT om vilka studenter som ska ha tillgång till rummen. Bokas via TimeEdit
Smartpen	Samordnare	Språkverkstaden	Främst för studenter med dyslexi, samordnare informerar och språkverkstaden tillhandahåller.
Talböcker/Legimus	Samordnare	Biblioteket	Student med upplevd läsnedsättning (inget intyg krävs) kan få tillgång till Legimus efter kontakt med biblioteket.